TULIMAN

He! He! Tot de împăraţi o să vă povestesc şi acu', copiii mei, că dacă n-ar da de vorbă la a lume împăraţii şi craii… alţii cine o să dea? Un sărac şi un neputincios ca mine?

Iaca aşa, măre!

Demult, demult, de când abia se ţine minte, a fost un împărat mare… şi vestit, şi puternic, de nu mai avea pereche… Şi împăratul ăsta, cât era de împărat, avea şi el multe doruri şi multe supărări, ca orice muritor, vorba cântecului nostru:

Bate vântul vârfurile,
Pe neică gândurile,
S-apuce drumurile…

Dar o supărare le covârşea pe toate celelalte. Ştiţi ce? N-avea copii şi… rău îi părea, Doamne! Că… cine era să stăpânească, după moarte-i, atâta prăpăd de pământ şi de norod şi cine era să-l plângă, când să închidă şi el ochii?

Cât îi ziulica de mare, se ruga Măria Sa Sfântuleţului, se ruga şi împărăteasa, doar s-o milostivi Preaputernicul cu ei… şi, în rugăciunile lor, lacrămi mari cât pumnul le scăldau faţa îmbătrânită şi zbârcită fără de vreme.

Împărăteasa s-a căutat cu vraci, cu babe şi cu doftori vestiţi, a postit zile întregi, a făcut şi ce a auzit şi ce n-a auzit… degeaba… că parcă era un făcut… şi jale mare era în toată împărăţia.

He!… He!… târziu, târziu, când îşi luaseră oamenii orice nădejde şi începuseră să-şi facă d-ale sufletului, că erau c-un picior în groapă şi cu altul afară, tocmai când împărăteasa împlini şaizeci de ani, ce să vezi dumneata?

Spuse împăratului că a rămas îngreunată.

Acu' se poate oare povesti bucuria de la curtea împărătească?

Milostenii peste milostenii; s-au slobozit robii din închisori; s-a iertat lumea de bir trei ani în şir, şi petreceri,

nene, petreceri, o lună încheiată, cu jocuri, cântece și chiuituri, de spintecau bolta cerului.

Nu le ținu însă mult bucuria.

Când se împliniră nouă luni în cap, zadarnic aduse împăratul doctori și moașe vestite să poarte de grijă la nașterea mlădiței împărătești, zadarnic s-au trudit ei, fel și chip, să bucure pe Măria Sa… Pruncul nu se năștea: doar se auzea cât îi ziulica de mare, ba și toată noaptea, din pântecele împărătesei, un plânset și o jale, de ți se rupea inima…

Când nu e noroc, nu e și… pace, se gândea împăratul și ce nu făcea el că să-și vază împlinit dorul și ca să aline durerile împărătesei?

Trecu anul și copilul nu se născu. Trecură doi, trei patru ani… degeaba… Ba, ce zic eu? Doisprezece ani a purtat pruncul în pântece împărăteasa. Doisprezece ani de neodihnă, de griji, de dureri și de necazuri. Să nu le dea Dumnezeu nici la dușmanii mei, oameni buni!

Împăratul, bietul, cercetase în toate părțile lumii, fel și chip, să afle de pricina de care nu se năștea pruncul; dar pe cine să-l taie capul la așa ceva?!

Tocmai într-o bună dimineață ca asta, iată că vine înaintea Măriei Sale o vrăjitoare. Era bătrână-bătrână și cu o treanță de cămașă în mână.

— Împărate, mă leg eu să-ți aduc bucurie în casă…

— Cum se poate una ca asta?

— Apoi de, Măria Ta, nu știi de unde sare iepurele.

— Bine, femeie, zise împăratul, neîncrezător. Fă-ți meșteșugul și, de-i duce lucru la ispravă, în mare cinste te-oi ținea.

A luat vrăjitoarea trențele ce-și adusese, le-a întins și i-a zis împărătesei să intre în ele.

— Să faci, Măria Ta, cum te-oi povățui eu.

A descântat ce-a descântat, a făcut semne cu mâna încoa și încolo, și apoi a început să strige cu glas mare:

— Ieși, copile mamă, din pântecele mă-tii, că te-i face un

împărat, de care să se mire lumea.

Nimic... Pruncul plânge și iar plânge.

— Ieși, mamă, că te-i face haiduc... să tremure lumea de tine.

Nimic.

— Ieși, mamă, că te-i face cerșetor...

Nimic.

— Ieși, mamă, din pântecele mă-tii, că te-o însura tat-tău și ți-o da, maică, o nevastă frumoasă, pe fata cutărui, ori cutărui împărat vestit, să-ți împlinească dorul, cum îi face aripi și cum îi începe să cânți cântecul mândru:

Răsai lună cu lumină,
Să-mi iau puicuța de mână.
Să mă duc în cea grădină;
Pân's-or vărsa zorile,
Să culegem florile...

Tot nimic. Plângea copilul tot mai tare și mai tare, de se porniseră pe plâns și ăi dimprejurul împărătesei.

— Ieși, mamă, din pântecele mă-tii, că ți-oi da de nevastă pe fata născută din piatră.

Hi!... Când a grăit vrăjitoarea vorbele acestea, parc-a fost un făcut. Odată s-a ușurat împărăteasa de dureri și, minunea minunilor, a și născut un băiat frumos, frumos și mândru, de nu mai avea pereche...

Așa s-a abătut din nou bucuria peste împărat, peste împărăteasă și peste toți supușii Măriilor lor, și... să fi văzut petreceri și cântece, și jocuri, și chiuituri, de se dusese vestea peste nouă mări și nouă țări.

Pe urmă iar își luară lucrurile drumul lor; iar băiatul creștea, măre, creștea, într-o zi ca-n două și-n două ca-n nouă...

Când împlini douăzeci de ani, grăi către împărat:

— Să mă însor și eu, tată.

— Să te-nsori, cum nu! Sunt atâtea fete de împărați și de

crai. Să-mi spui pe care ți-o alegi, și-om face, fiule, o nuntă cum n-a mai fost alta! zise împăratul, care nici nu avea la știință cum merseseră lucrurile.

— Nu! Mie să-mi dați ce mi-ați făgăduit.

— Ce? Și când am făgăduit?

— Pe Fata din piatră.

— Nu știu nimic de vorba asta și nici n-am făgăduit.

— Ba mi-ați făgăduit, atunci când m-am născut. Mama știe bine cum e vorba.

— Ți-am făgăduit, maică, dar nici nu e pe lumea asta fată născută din piatră.

— Ba e! Mă duc s-o caut.

Și ce să-i faci? Au încercat ei, împăratul și împărăteasa, să-l oprească, au plâns și plâns de nu-i putea opri o țară, au pus și pe mai marii împărăției să-l ia cu binișorul... de surda. Unde era pomana aia?

Îi încolțise flăcăului doru-n piept? îi încolțise, și dedese în doaga celuia care a cântat:

Mă culcai să dorm la punte,
Nu putui de gânduri multe,
Că am doruri mii și sute.
....
Cine n-are dor pe lume,
Vie să ia de la mine,
Că la mine e dor mult:
Cură gârlă pe pământ.

Și-a luat bani de cheltuială și haine de premeneală, și-a luat merinde d-ajuns și a plecat să caute pe Fata din piatră.

Iar împăratul și împărăteasa, cu lacrămi pe obraji, au rămas tot singuri, să-și plângă, sărmanii, amarul și singurătatea...

Dar încolțise, măi neică, în inima împărătesei o ură mare, mare de n-o putea stăpâni nimeni, împotriva fetei din piatră... și-i pusese gând rău... că, din pricina ei, își

lăsase feciorul masă și casă, tată și mamă, și se dusese-n lume...

Acu' să nu uităm vorba. A mers feciorul de împărat spre miazănoapte, răscolind codri și pustiuri, întrebând munții și izvoarele, cercetând omul tot ce-i ieșea în cale... de surda! A mers spre apus, a mers spre miazăzi. Aș! Cine era să-i spuie și să-i dea de știre, ca să-i aline dorul?

Târziu, târziu, când își luase flăcăul nădejdea de la însurătoare și de la Fata din piatră și se tot socotea ce să facă: să-și puie capăt vieții, ori să puie frâu dorului și să se ducă la părinți de unde plecase?... Ce să vezi dumneata?

Într-o pădure depărtată, de picior de om necălcată, spre soare-răsare, nemeri flăcăul peste un copac mare, mare, cu crăcile plecate spre pământ.

Da' nu mă întrebați ce era scris pe el? Ce să fie? Cu litere de aur erau zugrăvite cuvintele: „Fata născută din piatră".

— Mă! se gândește voinicul, să fie adevărat sau părere?

Cu inima zvâcnind de bucurie și de frică, dă cu paloșul în copac și-l despică-n două și din el iese o fată frumoasă, frumoasă, mai frumoasă decât florile.

Îi sare de gât.

— De când te aștept, voinicule!

Și lacrămi mari de bucurie le brăzdează fața.

Într-un târziu, fata se întunecă la față și-i grăiește:

— Dragul meu, de ce-ai întârziat atâta? Că n-o să ne ție mult bucuria.

— Ce vorbă-i asta?

— Păi ascultă, scumpule, în marginea pădurii, a sosit de trei zile cu sodom[1] de oaste, să mă răpească împăratul Galben de la Marea Galbenă. Până acum nu mi-a aflat culcușul, dar de azi înainte, o să-l afle. Și ce m-oi face eu?

— Vai de mine! strigă feciorul de împărat, începând să plângă.

— Nu plânge! zise Fata din piatră, că nu așa ne stă bine

1 *sodom* - mulțime nenumărată.

la voinici. Ci mai bine ascultă-mi sfatul: dacă ți-s dragă, așa cum îmi ești, fugi în grabă la împărăția lui taică-tău, strânge oaste multă și vino repede de te războiește cu împăratul Galben, până nu mă răpește. Să verși, mândrule, sânge pentru mine. Ține și inelul ăsta; când îi sosi, să-l trimiți prin cineva, ca să-ți știu de știre.

Feciorul de împărat s-a dus înapoi la tat-său. Împăratul vesel nevoie mare că și-a văzut odorul și că în curând o să-i aducă noră-n casă, i-a dat oaste multă, multă, să răpună cu ea pe dușman. Maică-sa, însă, se tot împilduia cu împăratul: de ce să-i dea oaste, când îi putea da fete mult mai de neam, feciorului? Și-și tot blestema odorul.

Dar uite ea, din împilduirea lor, feciorul întârzie puțin și când sosește la copac, mai ia, flăcăule, dacă ai ce. Copacul gol. Plânge, se vaită, strigă, și dacă vede că nu-l mai aude nimeni, poruncește să rămâie oastea acolea lângă copac, iar el pleacă singur să cerceteze prin pădure de rostul mândrei.

La un alt copac, zărește ceva lucind ca soarele. Se apropie și vede un arap. Își atârnase paloșul de craca copacului, se culcase pe pământ și adormise.

— Cum să fac, Doamne, să întreb arapul?

Să-l scoale, nu se-ndură; să fugă și să-l lase necercetat, iar nu se îndură. Ce se gândește: tot sunt ostenit; să trag un pui de somn lângă arap.

Și se culcă și adoarme unde-a zis. Dar arapul se sculă mai înaintea feciorului de împărat și, văzând pe cineva că doarme lângă el, odată sare ars, pune mâna pe paloș și gata-gata să zboare capul voinicului.

Pe urmă se răzgândește: omul ăsta m-a găsit dormind. Dacă ar fi avut vreun gând rău asupră-mi, putea să-mi taie capul pe când eu ascultam la cățelul pământului. Dar el s-a culcat lângă mine.

Îl sculă.

— Cine ești, voinicule?

— Feciorul cutărui împărat. N-ai văzut zilele acestea o

petrecere pe aici?

Arapul care, uitasem să vă spui, umbla și el după Fata din piatră, îl ia în râs:

— N-am văzut, tinere. Ba să nu mint. Mi-a spus tata că, atunci când a semănat el pădurea asta, a văzut p-aici o petrecere mare, mare.

Feciorul de împărat, dacă vede că nu scoate nimic din el și nici prin alte părți ale pădurii nu află nimic de urma mândrei, se duce îndărăt la oaste, o ia pe toată și-și vede, nene, de cale spre Marea Galbenă.

Pe drum vede, în mijlocul unui oraș mare, o sumedenie de oameni.

— Ce e acolo?

— Ce să fie, îi răspunse unul, vezi ștreangul ăla bălălăind încoa și încolo?

— Îl văd.

— Ei, ascultă dar. E p-aici un om vestit, vestit, care se cheamă Tuliman - poate-i fi auzit de el. Cu faptele lui a băgat omul ăsta în frigurile morții pe împărați, pe crai și pe toți puternicii lumii și nimeni n-a fost în stare să-l răpuie. Da’ s-a întâmplat, uite, că tocmai zilele astea, o vrăjitoare, ea știe ce-a făcut, ce-a dres, i-a luat puterile și l-a prins în cursă. Azi, la prânz, îl spânzură să vază lumea întreagă.

„Așa? se gândește feciorul de împărat, de ce n-aș face și eu un bine, să scap de la moarte suflet de creștin?” Apoi tare:

— Oameni buni, vindeți-mi mie pe acest voinic; tot am eu nevoie de oameni viteji la război.

— Te legi că n-o să-l mai prindem p-aici?

— N-aveți grijă d-asta. O să se răpună el în luptă.

— Bine dar. Ți-l dăm, Măria Ta, da’ să nu-i mai auzim de nume.

Au dezlegat oamenii stăpânirii pe Tuliman, i-au dat drumul de unde era închis și pe urmă l-au vândut feciorului de împărat.

— Cine ești tu? întrebă Tuliman pe binefăcătorul său, când se vede dus în oaste.

— Cine să fiu? Ia! Feciorul cutărui împărat și am venit să te scap.

— Unde mergi acum?

— La război.

— Păi la război nu se merge așa, voinice. Fiindcă m-ai scăpat de la moarte, vreau să-ți dau și eu un sfat.

— Ce sfat?

— Uite: în cutare oraș e închis, tot cum eram eu, calul meu; iar când o da soarele-n deseară, vor să-l împuște. Numai calul ăla, năzdrăvanul, ne poate scoate cu fața curată la război. Fără el poți să te duci de unde ai venit.

— Păi cum să-l scăpăm și pe el de la pieire?

— Lesne; vino cu mine.

Sosesc în orașul unde era să se omoare calul.

— De ce v-ați strâns aci atâția? întrebă feciorul Mariei Sale.

— Omoară calul lui Tuliman, că l-au omorât și pe stăpână-său.

Ziceau ei să-l omoare, dar nimeni nu se putea apropia. Că așa cal să tot aibă neam de neamul meu.

— Dați-mi-l mie, zice feciorul, că s-a răpus calul lui frate-meu și mare nevoie am!

— Păi de ți l-om da, te-i putea apropia?

— Asta-i socoteala mea.

— Te prinzi că nu-l mai aduci pe aici?

— Mă prind.

A dat banii și l-a luat. Să fi văzut pe urmă bucurie pe Tuliman!

— Frate, frate, zice el feciorului, acu’ poți să dai drumul la oaste, că nu mai ai nevoie de ea.

— Cum asta?

— Dacă am calul, e destul. Să ne ducă și la vrăjitoarea care mi-a luat puterile și… să mă vezi pe urmă.

Se încrede feciorul și dă drumul la oaste, încalecă

amândoi pe cal și… fuga la vrăjitoare:

— Babă, băbuță, dă îndărăt puterile lui Tuliman și-i desfă ce i-ai făcut.

Aia, de frica împăratului, i le dă.

Și cum i-a dat puterile, s-a întărit Tuliman, nene, de nu-l puteau răpune de-acu’ toți împărații și craii din lume, cu toată oastea lor! Și când se întărește, odată și grăiește:

— Ei, voinice, până acum mi-ai fost stăpân. De acum să-mi fii frate; altfel n-om răzbate la împăratul Galben.

Când aude feciorul de împărat că Tuliman pomenește numele împăratului Galben, se sperie, măi nene! De unde să-i știe el gândurile? Că niciodată nu-i pomenise cu cine are să se lupte.

— Să jurăm în paloșe, zise Tuliman, să vedem care din noi poate fi stăpân și care slugă.

Au jurat și a rămas Tuliman stăpân.

— Aruncă paloșul tău în sus, deasupra noastră, să vedem ce putere are.

L-a aruncat feciorul, l-a aruncat și Tuliman. A ieșit de zece ori mai puternic paloșul lui Tuliman decât al feciorului.

— Cum vezi, zise Tuliman, eu sunt de zece ori mai puternic și mai tare decât tine. Nu vreau însă să-ți fiu decât ori slugă, ori frate. Numai de patru ori să fiu eu mai mare. Te învoiești?

— Mă învoiesc.

— Acu’ sui pe cal, în spatele meu.

S-au înălțat cu calul în slava cerului, au zburat ca vântul și ca gândul spre țara împăratului Galben și, când au ajuns deasupra orașului în care locuia împăratul acela, s-au lăsat jos pe pământ.

Era seară și au tras la o babă în marginea orașului.

— Găzduiește-ne și pe noi, bătrâno, în noaptea asta.

— Nu pot, mamă, că n-am decât un singur bordei. Unde o să vă culc? Dumneavoastră, împărați, îți fi venit, pesemne, la nunta împăratului nostru.

— Nu știm cine e împăratul vostru și nici de ce nuntă e vorba. Noi suntem vânători și tare suntem osteniți. Primește-ne aci și te-om cinsti noi.

— Bine, dec, rămâneți.

Mai vorbesc ei de una, de alta și apoi Tuliman întreabă:

— Da pe cine ia împăratul vostru?

— He!, he, măiculiță; pe Fata din piatră. Cică e o mândrețe cum nu s-a văzut. Trupul, fața, ochii, mânușițele… să le tot privești! Da' sprâncenele? Fură lumea de minți! Vorba cântecului:

Sprâncene negre-mbinate,
Hai să le picăm cu lapte,
Că sunt pline de păcate;
Hai să le stropim cu vin,
Că sunt pline de venin.

S-o sorbi într-o lingură de apă, maică. Și pentru asta mulți împărați și crai, ba și zmei se dau în vânt după ea. Da', cum vezi, norocul a picat pe împăratul nostru.

Hi! Un fier roșu trecu prin inima bietului fecior, când auzi pomenindu-se numele mândrei pentru care plecase-n lume.

— Și când zici că e nunta? întrebă Tuliman.

— Mâine.

— Aveți p-aci vr'un croitor, să facă haine femeiești?

— Cum nu! E unul oare a lucrat hainele miresei împăratului.

— Ține plata și adu-mi-l încoa.

L-aduce.

— Să-mi faci, croitorule, pentru baba asta, un rând de haine, să nu mai aibă pereche în lume de frumoase. Poți?

— Cum nu! Am făcut eu pentru Fata din piatră. Dar pentru babă?

— Ia-i măsură, și dimineață, când s-o crăpa de ziuă, să fii cu ele aici.

I-a adus hainele, a plătit, și pe urmă Tuliman a spus babei focul ce i-a mânat pe ei acolo. Și i-a mai zis:

— Băbuțo, mare bine și mare plată îi avea de la noi. Îmbracă-te dumneata cu hainele aduse și ține-n mână batista asta, că-i fermecătoare, și inelul. Ba ține și răvașul ăsta; să te duci la curtea împăratului Galben.

— Da’ ce e, maică, în răvaș?

— Ce să fie? zise feciorul. Scriu Fetei din piatră că am sosit și să vie după dumneata.

— Păi cum o să fac asta? Nu m-or vedea?

— N-are să te vază, că ți-am dat batista, zice Tuliman. Batista asta are darul că acel care o poartă nu poate fi văzut. Intri în odaia miresei, pui răvașul pe masă și inelul; pe urmă, când o rămânea Fata din piatră singură, îți vâri batista în buzunar, c-o să te vază. Puneți apoi amândouă mâna pe batistă și veniți încoa. Ai înțeles, maică?

— Înțeles.

Și o ia baba la picior, intră-n palat nevăzută și pune inelul cu răvașul pe masă.

Fata le vede și nu-i vine să creadă ochilor. „Mă, cum sosiră ele aici?!” Și odată se puse pe gânduri, săraca, și, cu dorul tot la mândrul, o întețea dragostea, că de…

Dragostea e lucru mare,
Nu-ți dă stare la mâncare,
Nici odihnă la culcare,
Ca Dunărea când e mare.

Își trimete afară roabele, și atunci când o vede singură, își vâră baba batista în buzunar, ca să fie văzută. Pun apoi mâna pe batistă și… p-aci le e drumul, spre bordeiul babei.

Acolo, cine poate spune bucuria feciorului de împărat? Dă-i babei bani mulți, mulți, să nu-i mai poată duce și, pe urmă, încalecă tustrei pe calul lui Tuliman și își cam iau drumul tot spre împărăție, Dumnezeu să ne ție! Da’ după povața lui Tuliman, zburau, nu mergeau, că de la spate îi

păștea alt foc.

Acu’ împăratul Galben avea un zmeu, care umblase și el mult în dărdoră[2] fetei, și neputând să-și facă mendrele, povățuia pe împărat ce să facă și, ce să dreagă, ca să aibă în stăpânire pe Fata născută din piatră.

Zmeul și pricepe ce s-a întâmplat și, după povața nămeteniei, strânge împăratul Galben oameni puzderie și… țin-te după fugari cu oaste multă.

Voinicii noștri fug, până sosesc într-un oraș.

Acolo cumpără o droșcă cu cai, de se suie în ea feciorul de împărat cu Fata din piatră… și merg, nene, la drum, fugă nebună, iar în urmă-le, călare, venea Tuliman.

Uite că, la o răspântie de drum, îi ajunge, ha, ha, să puie mâna pe ei, oastea împăratului prigonitor.

— Frate, frate, mă arde în spate, strigă feciorul de împărat.

— Dacă te arde, nu te uita înapoi, zice Tuliman, că ție are să-ți fie foc și mie fum.

Nu se uită și merg înainte.

— Mă arde iar în spate, frate!

— Aruncă-ți paloșul înapoi!

Aruncă feciorul paloșul, pe care - uitasem să vă spun - îl fermecase vrăjitoarea și, ce socotiți că s-a întâmplat? S-a luptat singur paloșul cu oastea întreagă și a făcut-o mii și fărâme.

Pe urmă iar la drum, și tot la drum.

La altă răspântie, altă oaste a împăratului Galben, cu însuși împăratul Galben în frunte.

Atunci își trimite Tuliman paloșul și bate pe toți, pe toți, pe rudă pe sămânță, de-i stinge. Ba prinde și pe împăratul Galben, de-l aduce rob feciorului de împărat, frate de cruce cu Tuliman.

I-au tăiat nasul și urechile și a grăit Tuliman:

— Când i-or mai crește la loc nas și urechi slutului ăstuia, atunci să mai fie un singur împărat pe Marea

[2] *Dârdoră* - zor.

Galbenă. Atunci, nici atunci.

Pe urmă i-au dat drumul.

Au pornit-o apoi iar la drum. Cum treceau printr-o pădure, uite că iar aude Tuliman pe flăcău grăindu-i:

— Frate, frate, rău mă arde-n spate!

— Te cred, dar nu te mai uita napoi, că ție are să-ți fie foc și mie are să-mi fie fum.

N-apucă să sfârșească însă, că deodată se lasă - Doamne ferește și pe dușmani! - se lasă, măi nene, un nor peste ei și, ca un fulger, răpește norul pe Fata din piatră, urcând-o sus în văzduh.

Ei, acu' e acu'. Când se dessumenesc cei doi frați, mai ia, dacă mai ai ce. Nici tu nor, nici tu fată, nici tu nimic... Iacă, așa vine focul. Feciorul de împărat nu se mai putu ținea și leșină.

Când se trezi, zise plângând:

— Frate, frate, am pierdut totul. Acu' trebuie să mor.

— Ba nu, că-i mai fi bun la ceva în lumea asta, zise Tuliman, și apoi: ce, frate, așa tărie de inimă ai tu? Zile și sănătate să aibi, că încolo, slavă Domnului, le face omul pe toate. De sănătate să te vaiți. Nu știi ce frumos se roagă plugarii?

Ia dă-mi, Doamne, nu-mi da mult,
Că nu-ți cer bani împrumut,
Și nu-ți cer vr'un lucru mare,
Să-ți cadă cu supărare,
Ci zile și sănătate,
C-atunci sunt bogat de toate!...

De ce să mori, cât timp om avea nădejde în Dumnezeu?

Au mers ce au mers, până la un oraș, de au dăruit la un creștin droșca cu caii. Pe urmă?

— Frate, zise Tuliman către fecior, când au ajuns în dreptul unei fierării, acu' eu sunt mai mare decât tine o dată. Ia de la fierăria asta o cazma, un târnăcop și o sapă,

pune-le în spate și urmează-mă.

Le-a luat și au plecat amândoi. Într-o pădure, tot în pădurea în care găsise copacul și Fata din piatră, Tuliman grăi:

— Frate, te auzii că vrei să mori. Alege-ți locul unde ți-ar fi drag să te îngropi.

Îl alege într-o poiană verde.

— Acu' ți-am spus că suntem datori să nu ne pierdem nădejdea în Dumnezeu. D-aia eu plec să-ți caut nevasta, iar tu apucă-te de sapă aici o groapă. Ai să muncești la ea opt zile și dacă în vremea asta n-om sosi, să știi că sunt răpus și să te îngropi de viu. Ai înțeles?

— Înțeles.

Își dau frații mâna și se despărțesc.

Pe urmă Tuliman își întreabă murgul:

— Încotro s-a dus norul cu fata, căluțule?

— Mai știu eu? Da să mergem, stăpâne, în pădurea fermecată, că acolo mă bat gândurile să fie fata.

— Hai!

Se-nalță calul cu Tuliman în sus, zboară ce zboară și se lasă, hăt târziu, tocmai în pădurea fermecată. Acolo, la mijloc, ce vede?

O căsuță mititică
Coperită cu sipică
Și-o nevastă tinerică
Șade-n pat, toarce la furcă,
Cu caierul de bumbac,
Cu furca de liliac,
Cu fusul de diamant.

Ce căsuță? Că era mai mult bordei. Ia seama mai bine mândrei dinăuntru și se crucește: femeia tinerică era chiar Fata din piatră, în carne și oase.

— Cum ai venit? îi zice ea, speriată, când îl vede.

— Bine. Da' spune-mi: cine te-a adus aici?

— Cine să mă aducă altul, decât zmeul care slujea pe împăratul Galben? Dacă a văzut că s-a ales praful de stăpână-său și de oastea lui, s-a hotărât să mă ia el de nevastă. S-a prefăcut în nor și m-a furat. Și rău trăiesc eu, Doamne, cu nămetenia asta!... Da’... ce zic eu? Fugi mai în grabă, că de te găsește zmeul aici, te omoară.

— N-ai frică; am venit să te scap.

— Cum?

— Ia! Când vine zmeul în casă, tu mângâie-l, vorbește-i în plac și află unde-i stau puterile. N-o să-ți spuie el la început, nu-i vorbă, ba o să te și pălmuiască. Dar la urma urmei, o să-ți spuie. Eu mă ascund.

Și cum se ascunse Tuliman, odată se auzi un vuiet năpraznic.

Venea zmeul. Cum intră, fata îi sări de gât și începu să plângă.

— De ce plângi, femeie?

— Dacă mă lași singură, să mor de urât în mijlocul pădurii ăsteia! Și încailea, faci atâtea isprăvi de se miră o lume; și mie, tovarășa ta de zile rele și zile bune, nu te înduri să-mi spui în ce îți stă puterea?

— Hi! Muiere nesocotită! grăi zmeul, sărind în sus ca ars. Cine te-a învățat, capul ți-a mâncat.

Și-i dă o palmă.

— Află, femeie, că puterea mea stă în mătură.

Ea crede ce-i spune și se ostiază[3] din plâns.

Zmeul pleacă tot la vânătoare, iar Tuliman intră-n casă.

— Ți-a spus?

— Mi-a spus: cică-i stă-n mătură...

— A mințit. Ca să te încredințezi, n-ai decât, când o veni el, să stai cu mătura înainte-ți, popândău. Să vezi: nu-ți spune adevărul? Eu mă ascund și acum.

Zis și făcut.

Când o vede zmeul cu mătura dinainte, se rățoiește la ea:

---

[3] *a se ostia* - a se potoli (*nota culegătorului*).

— Ce stai cu mătura?

— Cum să nu stau? N-ai spus că e putere?

— Nu e asta, nu! Ca să-ți spun adevărul, aflã, muiere, că puterea mea e la munții de cleștar. În munți e un lac cu lapte dulce și-n el o scroafă cu douăsprezece capete, în scroafă e o capră, în capră un iepure, în iepure o prepeliță și în prepeliță două ouă. Numai ăl care o pune mâna p-ale două ouă, ăla îmi ia puterile.

Astea îi spune zmeul și pleacă... iar Tuliman intră în casă.

— Acu' ți-a spus drept. Așteaptă-mă, fată, că eu mă duc la munții de cleștar.

Și a încălecat Tuliman calul și... zbughio la munții cu pricina. Acolo, într-un oraș aproape de lac, a tras la un han.

S-a mirat lumea mult, mult de cal, că era frumos, și de Tuliman, că era și frumos și voinic. Ba de înfățișarea ducipalului s-a mai și speriat nițel.

Dimineața a lăsat calul acolo și s-a repezit la lacul de lapte dulce. Îi iese înainte scroafa:

— He!, he! Tulimane, Tulimane! Cine te-a adus, capul ți-a răpus. Ce-ai căutat la mine?

— Să-mi dai puterile lui fiu-tău.

Pesemne scroafa era mama zmeului.

— Puterea? Nu mi-oi da-o, Tulimane, chiar de mi-ar rămânea numai un cap. Mă mir mult cum îndrăznești să te lupți cu mine, când fără folos s-au luptat ei împărații, zmeii și toată lumea! Trage-te-n sus!

— Aș! Lesne-ți fu!

Și s-a început lupta! Să fi văzut trântă și grohăit, măricică Doamne! Scroafa se lupta cu gura, iar Tuliman cu paloșul.

Da s-a îndurat Sfântulețul și, până-n seară, i-a tăiat patru capete. Și când să sfințească soarele, scroafa de colo:

— Brânză mare! Mi-ai tăiat patru capete... dar parcă m-a pișcat un purice!

Zice ea așa scroafa, dar, la casa Fetei din piatră, zmeul căzu bolnav în pat.

Sara Tuliman s-a dus la gazdă. Lumea, speriată până aci de răutățile scroafei, se tot domăia: „Mă! Ăsta e venit ori să ne piardă, ori să ne scape de scroafă.”

Dimineața, tot la lac. S-a luptat iar și s-a luptat de-a mai răpus încă patru capete ale scroafei.

— Mi-ai tăiat, Tulimane, încă patru capete; da tot n-o să-mi scapi, zice ea și acu, dar în pădurea fermecată zmeul se bolnăvise rău de tot.

A treia zi dimineața s-au luat după Tuliman oamenii din sat, cu arme, cuțite, topoare... și s-au dus să vadă ce-i.

S-a luptat bietul Tuliman cu scroafa, s-a luptat până ce i-a mai tăiat încă trei capete. Era la sfințit și-i rămăsese gurarei[4] numa’ capul cel vorbitor.

— He!, he! Tulimane, Tulimane, unde am eu pas și răspas să mănânc o bucățică de trestie? Că te-aș face, voinice, mii și fărâme.

— Da’ eu? zice Tuliman, unde am o bucățică de pâine și un pahar cu vin! Că... nu ți-ar mai sta capul acolo!

Când l-au auzit grăind așa, oamenii din tufiș, care văzuseră tot, au dat fuga de i-au adus pâinea și cu vinul... iar Tuliman, cu stânga se apăra, cu dreapta mânca și bea.

A prins omul puteri și odată s-a repezit de a retezat și capul vorbitor.

Când colo, ce să vezi? Iese din scroafă capra zbierând. O spintecă și... țâșt!, iepurele care o zbughi spre pădure! Sar vânătorii cu puștile și-l culcă la pământ, de-l spintecă Tuliman și pe el. Pe urmă, zvâr!, prepelița din iepure! O împușcă și pe ea un vânător. O taie Tuliman, ia ouăle și pleacă.

Acu’ cine poate povesti bucuria bieților creștini, că-i scăpase de scroafă? Caută, sărmanii, să încarce pe Tuliman cu daruri multe, dar el nu primește și... numa’ o fugă ține până la casa Fetei din piatră și a zmeului.

---

[4] *gurară* - cu gura mare, bună de gură.

Când intră pe ușă, vede pe zmeu întins pe pat și bolnav mai greu ca oricând.

— Hei, zmeule, ce să-ți fac?

— Apoi dacă m-ăi omorî, nu e bine de tine; de nu m-ăi omorî, iar nu e bine. Și cine o mai da adevărul la nevastă, să pățească tot așa ca mine!

— Da’, zmeule, de niciun folos nu mi-o fi viața ta; rămâi aci, zice Tuliman, și-l lăsă, că tot era nămetenia pe ducă. Ia pe Fata din piatră și pleacă, fără să-i spuie de mai trăiește ori nu feciorul de împărat.

Prin pădure, să-l ia groaza de ce vede! Lemnele, buștenii, butucii, crăcile, tot, tot ce era în codru... veneau grămadă în urmă-le, gata, gata să-i acopere.

Pasămite erau oasele zmeului... se țineau și ele după puterea lor care era la Tuliman, și-i trânteau lemnele în cap.

Când să-l prinză și să i se năruie pe cap, ce să facă? Îl luminează Cel de Sus și odată scoate și trântește jos ouăle din sân, de s-au făcut terci.

Și atunci, minune și iar minune! S-au oprit oasele!

S-a dus Tuliman cu fata, s-a dus până în pădurea unde lăsase pe feciorul de împărat să-și facă groapa. Fata din piatră, când intră în codrul acesta, o cuprinde un dor și o jale, că p-acolo mai fusese ea odată. Acolo o găsise mândrețea de fecior. Dar unde-i, Doamne, traiul de atunci? Se puse pe plâns sărmana, de n-o putea opri nici Tuliman, nici toată lumea și-i veni mai-mai să cânte și ea ca noi, iacă așa:

Fusei pe unde-am iubit:
Găsii locșorul pârlit,
Iarba verde suspinând,
Floricele, zău, plângând,
Tot de neicuțu-ntrebând...
Floricele, flori albastre,
Să le vezi, nu le-ai cunoaște,

C-au fost dragostile noastre.

Stă fata pe gânduri și plânge, când uite, Tuliman îi arată groapa și-i arată și pe feciorul de împărat. Trecuseră, măre, ale opt zile și el se îngropase până-n gât!

Cine poate spune acum bucuria ei? A pus mâna și, dintr-o singură trăsătură, l-a scos din groapă; apoi a început să-l sărute cu foc.

Pe urmă au plecat cu toții în oraș și au cumpărat altă droșcă și au pornit mai departe, la tăică-său, tot spre împărăție, Dumnezeu să ne ție.

Printr-o pădure, la o casă părăsită, îi apucă noaptea și se opresc să mâie acolo; feciorul de împărat cu fata în droșcă, iar Tuliman mai la o parte, lângă căluț.

Da' alta acum. Pe când dormeau feciorul și Fata din piatră, ce să vezi dumneata?

Trei femei, îmbrăcate în alb, se apropie de droșcă, încep să se uite cu mirare la tineri și să grăiască una către alta:

— Știi că n-a stricat Dumnezeu două case? Frumoși tineri a împreunat! zice una.

— Așa e, dar n-au să trăiască mult, zice a doua. Când or sosi acasă, o să le iasă un câine înainte, o să-i otrăvească și o să li se puie capul. Și astea sunt numai farmecele împărătesei care nu vrea și nu vrea să audă de Fata din piatră.

— Acu', zice a treia, cine ne-o auzi vorba și sfatul și ne-o spune la altul, blestemat să fie și să se împietrească până-n genunchi.

Tuliman aude și tace.

Arătările albe pleacă și, în locul lor, vin alte trei.

— Ce mândrețe de tineri a împreunat Dumnezeu! Dar n-au să trăiască mult, că mama feciorului o să-i otrăvească, zice una din femei.

— O să le dea la masă un rând de băutură bun și altul rău, să-i curețe, zice alta.

— Cine ne-o auzi vorba și sfatul și ne-o spune la altul,

zice a treia, să se împietrească până la subțiori.

Tuliman aude și acum, dar tace.

Pleacă și femeile astea, da vin altele, tot trei.

— Ce mândrețe de tineri a împreunat Dumnezeu!

— Degeaba, sărmanii, că n-au să trăiască! Când s-or duce acasă, o să-i fermece mama feciorului și, după ce s-or culca, o să iasă un șarpe de sub pat, să-i muște și să-i otrăvească, zice a doua.

— Cine ne-o auzi vorba și sfatul și ne-o spune la altul, să se-mpietrească până-n creștet, zice cea din urmă și apoi se duc toate de unde au venit.

A auzit Tuliman și acu', dar a tăcut; iar dimineața, când s-au trezit cei doi tineri, au plecat cu toții, tot la drum și iar la drum spre împărăție, Sfântulețul să ne ție!

Merg ei ce merg, peste munți și dealuri, peste codri și peste ape, până se apropie de palatul împărătesc. Aci, când să intre, uite că le iese înainte un câine și javra începe să se gudure pe lângă ei și să le lingă hainele.

Da' Tuliman pricepe primejdia și odată sare-n sus:

— Stai, frate, că aici eu sunt mai mare decât tine, a doua oară!

— Slobod, frate, slobod!

Și cum zice așa, Tuliman face harșt!... cu paloșul și-l taie pe câine drept în două. Iar când îl taie, începe să curgă din câine o otravă, să nu vezi, să nu o suferi, neicuțule!

— Văzuși, frate?

— Văzui.

Nu-i spuse însă de ce a făcut așa.

Intră-n palat și acolo bucurie mare pe bietul bătrân, că-i venise feciorul și că-i adusese noră-n casă! Împărăteasa însă icnea de mânie la vederea Fetei din piatră. Dar se prefăcea că-i pare bine, până i-o mătrăși.

Îi cheamă înăuntru pe toți.

— Cine e voinicul ăsta? întreabă împăratul, când vede pe Tuliman.

— E fratele meu și orice i s-ar face, mie mi se face!

Le pune masa și le aduce un rând de băutură bună. O beau, și la al doilea rând, ce să mai vezi dumneata? Tuliman iar se scoală în picioare și strigă:

— Stai, frate, că acum sunt a treia oară mai mare decât tine.

— Slobod, frate, slobod!

Și Tuliman, cât ai clipi din ochi, ia paharele și le varsă jos.

Se înfurie împărăteasa.

— Cine e tâlharul care face atâtea ticăloșii la masa mea? se răstește ea și poruncește să-l dea afară.

— Iartă-l, mamă, e fratele meu. Poate o fi prins la chef și el.

De unde să știe feciorul care era pricina?

Îl iartă.

Când să se culce tinerii, împărăteasa mai avea nădejde cu șarpele. Nu degeaba se jurase ea să le mănânce coliva.

Se culcă ei într-o odaie, iar Tuliman în cea de alături. Dar când se stinge lumânarea, intră și el, tiptil, tiptil, fără să-l simtă, în odaia lor, și se culcă pe jos.

N-apucă însă omul să ațipească și tocmai când cei doi tineri dormeau, să tai lemne pe ei, odată vede voinicul un șarpe năpraznic că iese de sub pat și dă năvală să mănânce pe cei din pat.

Când însă să cază asupra prăzii, Tuliman, mai iute decât fulgerul, se repede asupra șarpelui de-l taie în bucăți și apoi se duce de se culcă în odaia lui, să-și facă și el somnul.

Nimeni nu văzuse; ba uitasem, văzuse o slujnică, și spuse tot a doua zi feciorului de împărat, că rămăsese și ăla mirat de ce era lângă pat și se îngrozise și împărăteasa când văzuse că slugile, în loc să arunce afară stârvurile celor doi tineri, cum poruncise ea, aruncaseră stârvul șarpelui.

Când se trezește Tuliman, odată grăiește:

— Frate, frate, până acum ți-am fost frate; acum iar sunt

mai mare.

— Slobod, frate, slobod.

— Uite, îți poruncesc să mă pui la fereastra casei tale în grădină,

La zăbrele de fereastră,
Să mă vezi cu drag din casă.

— De ce, frate?

— Păi o să vezi acum de ce.

Încalecă pe cal, se duce la fereastra palatului în grădină și începe să-i spuie ce arătări au venit în pădure și ce au spus ele; apoi de ce a omorât câinele, de ce a vărsat vinul, de ce a tăiat șarpele, tot-tot, de-a fir a păr.

Când a spus vorba femeii dintâi: „cine ne-o auzi și ne-o spune, să se-împietrească până în genunchi”, odată s-a împietrit.

— Taci, frate, nu mai spune, se ruga feciorul de împărat. Să rămâi încailea zdravăn d-aci în sus.

— Ba nu, oi spune mereu.

Și spune. Când ajunge la vorba femeii din rândul al doilea: „cine ne-o auzi vorba și sfatul și ne-o spune la altul, să se împietrească până la subțiori”, se împietrește Tuliman până la subțiori.

— Taci, frate, nu mai spune, îi grăiește feciorul lăcrămând, că te împietrești de tot.

— Și ce dacă!

Spune înainte, spune și spune. Când ajunge la vorba femeii din rândul al treilea: „cine ne-o auzi și-o spune, să se împietrească până-n creștet”, odată se-mpietrește Tuliman până-n creștet.

Acu’ nu mai mișca. Sta doar la fereastră, împietrit, bietul Tuliman și nu mai grăia cu nimeni.

Plânge și feciorul de împărat, plânge și Fata din piatră, plânge și împăratul de mila lor; numai împărăteasa nu. Avea ciudă destulă pe el, că-i scăpase pe tineri de la

moarte.

— Nevastă, nevastă! grăiește feciorul într-un târziu. Eu nu mai am un pic de odihnă, până nu mi-oi putea vedea iar frățiorul înviat. Mă duc, puică, la Dumnezeu, să-i aflu leacul.

— Du-te, dar nu zăbovi.

Dau ei ai casei să-l oprească, dar nu pot.

Pleacă feciorul de împărat în lume… și se duce, se duce până l-apucă noaptea într-un sat. Acolo trage să doarmă la o babă văduvă. Avea trei fete.

— Mă găzduiești, mamă, și pe mine în noaptea asta?

— Te găzduim.

A intrat feciorul de împărat în casă, i-au pus masă și, din vorbă-n vorbă, au început:

— Unde te duci, maică?

— Mă duc la Dumnezeu.

— De ce?

— Am un frate și l-a împietrit. Vreau să-l înviez.

— O! Maică! Trăi-te-ar Cel de Sus! Dacă te duci, întreabă și de mine. Uite, e atâta timp de când:

La toată casa bate coasa,
Numai la mine n-are cine…

Și am trei fete; mi-au îmbătrânit la ușă și nu le cere nimeni. Din ce pricină?

— Bine, întreb.

Dimineața își ia rămas-bun și pleacă. Apoi merge și merge mereu spre soare-scapătă.

Pe la prânz, uite că vede în marginea drumului un păr. Își apleacă toate ramurile înaintea voinicului și-l întreabă:

— Unde te duci, voinice?

— La Dumnezeu, să-L întreb cum să înviez pe frate-meu.

— Nu-ntrebi și de mine?

— Ce?

— Din ce pricină eu cresc, înfloresc, dar poamă ca toți

pomii nu rodesc?

— Întreb.

Pleacă și de aci și ține drumul tot înainte. Trece pe lângă o vie și dă stăpânului bună ziua.

— Unde te duci, voinice?

— La Dumnezeu, să întreb de ce a împietrit pe frate-meu.

— Întreabă și de mine, zice omul, că uite, muncesc via, o cercuiesc, o sap, o altoiesc, o plivesc, dar fără spor, că nu rodește. Care să fie pricina?

— Bine, întreb și de tine, că nu mă ține gura chirie.

Merge și merge înainte, că socotea el, doar s-o întâlni cu Dumnezeu, în drumu-i dă peste o apă mare. Se tot bătea cu gândul: cum s-o treacă? Cum sta și se plănuia, uite un pește:

— Unde te duci, voinice?

— Unde să mă duc? La Dumnezeu, dar nu pot trece apa.

— De ce te duci?

— Să-ntreb de rostul lui frate-meu, care e împietrit.

— Nu-ntrebi și de mine?

— Ce?

— Păi uite, toți peștii pot să șadă în apă și să se dea la fund, numai eu stau tot deasupra, că nu pot să mă dau în apă. Și din pricina asta, mă arde soarele și mă bate vântul. Întrebi?

— Întreb.

— Dacă-i așa, încalecă pe mine să te trec eu dincolo. A trecut.

Și merge înainte feciorul de împărat, câtu-i ziulica de mare, ba și nopțile în șir. Tocmai într-o vâlcea, la poalele unui munte înalt, se întâlnește cu o femeie bătrână, bătrână...

— Bună ziua, mamă!

— Mulțumim dumitale. Da' unde te duci?

— La Dumnezeu, să întreb: de ce a împietrit pe frate-meu și cum să-l înviez?

— He!, he! Maică! La Dumnezeu nu te poți duce, că ai păcătuit cu trupul. Dar să-ți dau eu răspunsul.

— Păi cine ești dumneata?

— Eu sunt Maica Domnului! Deci ascultă-ncoa, fiule! Când te-i duce acasă, ai să găsești doi copii, băieți gemeni, născuți de nevasta ta. Să le lași sânge, fiule, și din sângele lor să stropești pe frate-tău, că se face mult mai voinic și mai frumos de cum a fost. Da' să-mi mai asculți un sfat.

— Care?

— Să iei pe mă-ta și s-o legi de coadele cailor. Apoi să le dai bice și să le dai drumul în lume, că ea e fermecătoarea care v-a adus pe cap atâtea rele.

— Bine, măicuță! Da' ești bună să-mi spui: de ce peștele ăla nu se poate duce la fund?

— Peștele, maică, întâi să te treacă apa și pe urmă să-i spui; că ești rânduit să te mănânce peștele.

— Ce să-i spui?

— Că a mâncat până acum nouăzeci și nouă de suflete și că până n-o mânca încă unul, nu se auce la fund, nici nu moare. D-aia să-i spui numai după ce te-o trece; că și așa peștele are să se înfurie și să facă valuri, ca să te mănânce. Tu să fugi cât îi putea, că ești drept, și scapi.

— Bine, măicuță. Da' via de ce n-are rod? Ce să-i spui stăpânului?

— De ce? Din pricină că din mâna lui nimeni n-a văzut pomană. Până n-o da, nu poate să-i rodească via.

— Dar părul?

— Din pricină că sub rădăcina lui e îngropată zestrea a trei fete.

— Dar cutare babă de ce nu-și mărită fetele, Maică Precistă?

— Din pricină că fetele-s cam leneșe și apoi zestrea lor e îngropată la părul de care ne fu vorba. S-o scoată de-acolo, voinice, și apoi s-or îndrepta și ele, și părul.

Atât au vorbit și s-au despărțit, mulțumind feciorul cu lacrămi în ochi Maicii Precistei de povețele date.

A plecat apoi spre împărăție și când a sosit la pește, ăla de colo:

— Ei, ce ți-a spus?

— Trece-mă dincolo și ți-oi răspunde.

L-a trecut; pe urmă i-a spus vorbele Maicii Domnului. Da’ fugea voinicul, când spunea, de-i sfârâiau picioarele.

Peștele, cum a auzit, s-a luat după el să-l înghită. S-a înfuriat, a făcut valuri mari, a aruncat apa în sus cu coada, dar de surda. Atunci, de necaz, a pleznit.

Sosește la omul cu via și-i spune:

— Fă milostenii, creștine, și-i avea roadă din belșug.

Omul face cum îl învață și, pe urmă, să vezi struguri și să vezi vin!

— Doamne! Doamne!

Când trece pe la păr:

— Ce veste îmi aduci, mărite domn?

— Bună! Sub rădăcina ta ții îngropată zestrea a trei fete. Le-oi trimite eu s-o scoată.

Ajunge la babă, de-i spune și ei, și atunci... încep fetele să fie mai harnice și mai chivernisitoare; încep să ție mai curat prin casă și prin scule, și apoi dau fuga la păr de-și iau zestrea.

Atunci ce să vezi dumneata? Curgeau la biata mătușă droaie pețitorii. Se văita acum că nu mai are fete să tot mărite. Ba și părul rodea.

He!, he! După cale lungă și după vreme multă, sosește acasă. În lipsa-i, Fata din piatră, de multă așteptare și de trai rău cu soacră-sa, era gata să-și ia lumea-n cap. Cât nu plânsese ea de dorul feciorului! Cât nu întrebase ea pe toți călătorii, munții și izvoarele, lemnele și pietrele! Da’ de câte ori nu se rugase, stând noaptea afară, se rugase și întrebase și pe lună de rostul voinicului.

— De-ai fi, lună, vorbitoare,
Precum ești de mergătoare,
Eu, lună, te-aș întreba:

N-ai văzut pe neicuța?
— Ba de când am răsărit,
Mulți voinici am mai văzut,
Dar nu ți l-am cunoscut.
Fața-i albă ca și crinul,
Ochi albaștri ca seninul.
....

D-aia când l-a văzut, cine poate spune bucuria ei? Da' veselia ce-l cuprinse pe voinic! Îi născuse mândra doi dolofani de copii, mai frumoși decât soarele!

De tras tot a tras el, nu-i vorbă, o toană de plâns, că - uitasem să spun - murise împăratul cel bătrân, de atâtea supărări, săracul... Iar împărăteasa rămăsese să poarte și d-aci înainte pizmă pe bieții tineri.

Ce era să mai facă acum voinicul? Să stea cu mâinile-n sân? A lăsat sânge celor doi copii... și cu sângele lor a stropit pe cel împietrit de la fereastră. Și atunci, ce să vezi dumneata? Odată a înviat Tuliman și a-nceput să se frece la ochi. Era acum mai frumos și cu mult mai voinic.

— Hi, frate, da' mult mai dormii!

— Ai fi mai dormit tu mult și bine, frate, dacă n-aș mai fi fost și eu pe aici!

Și s-au îmbrățișat feciorul de împărat cu Tuliman și au plâns și au râs de bucurie, și au petrecut trei zile.

Apoi după povața Maicii Domnului, au pus mâna amândoi pe împărăteasa cea bătrână, de au legat-o de coadele a doi cai, care au plecat cu ea în lume.

— Mamă mi-e și milă mi-e! Dar cu farmecele ei, se duce de râpă împărăția... și apoi... mai mare e sfatul Maicii Domnului!

S-a urcat apoi pe tronul lui taică-său, și să vezi trai, nenișorule! Că Tuliman îi era sfătuitor și la bine și la rău - el ăl dintâi sfetnic al Măriei Sale.

Și pe urmă?

Pe urmă... o nuntă împărătească, să nu se mai

dovedească, orice om să pomenească!

Textul este reprodus după
Constantin Rădulescu-Codin, *Povești*,
Editura Tineretului, București, 1957